

Dosarul nr. 2r-13/22
2-14128622-01-2r-05012022

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) D. Tricolici
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu

DECIZIE

12 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de avocatul Cristin Chiriac în numele și interesele Nadejdei Tcaci,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Grigorii Tcaci împotriva Nadejdei Tcaci cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 12 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 31 martie 2014, Grigorii Tcaci a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nadejdei Tcaci cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Grigorii Tcaci împotriva Nadejdei Tcaci cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată. S-a partajat în natură, pe cote-părți, bunul imobil proprietate comună în devălmășie, casa de locuit cu nr. cadastral xxxxx, situată în xxxxx, conform raportului de expertiză judiciară nr. 187 din 10 mai 2018, în modul corespunzător:

- lui Grigorii Tcaci s-a atribuit în natură $\frac{1}{2}$ cotă-parte în proprietate:

1) din casa de locuit cu nr. cadastral xxxx, situată în xxxxx: lit.01/A: încăperile nr.1, 2 și 3a cu $S_{tot}=50,3$ m.p. cu valoarea de 102218 lei;

2) din subsol (01): încăperea nr. 1a cu $S_{tot}=25,7$ m.p. cu valoarea de 37213 lei;

- Nadejdei Tcaci s-a atribuit în natură $\frac{1}{2}$ cotă-parte în proprietate:

1) din casa de locuit cu nr. cadastral xxxxx, situată în xxxxx: lit.01/A: încăperea nr.3b cu $S_{tot}=13,3$ m.p. cu valoarea 27028 lei;

2) anexa lit. A1(01) cu valoarea de 26252 lei;

3) verandă lit.a (01) cu valoarea de 6028 lei;

4) din subsol (01): încăperile nr. 1b, 2 și 3 cu $S_{tot}=31,3$ m.p. în valoare de 45322 lei;

S-a încasat de la Grigorii Tcaci în beneficiul Nadejdei Tcaci sulta în mărime de 34 801 lei (treizeci și patru mii opt sute unu lei).

S-a partajat în natură, pe cote-părți bunul imobil proprietate comună în devălmășie, terenul cu nr. cadastral xxxxx (mod de folosință-grădină) din xxxxx, conform raportului de expertiză judiciară nr. 187 din 10 mai 2018, în modul corespunzător:

- lui Grigorii Tcaci s-a atribuit în natură $\frac{1}{2}$ cotă-parte în proprietate din terenul grădină egală cu $S_o=0,1057$ ha/ în valoare de 81450 lei. Parcela de teren cu $S_n=0,1057$ ha, în p.p. 1-1a-3a-2-1, nu este vopsită pe schema nr.4.

- Nadejdei Tcaci s-a atribuit în natură $\frac{1}{2}$ cotă-parte în proprietate din terenul grădină egală cu $S_I=0,1057$ ha/ în valoare de 81450 lei. Parcela de teren cu $S_I=0,1057$ ha, în p.p. 1a-2-3-3a-1a, este vopsită pe schema nr.4 în culoare roz.

S-a încasat de la Nadejda Tcaci în beneficiul lui Grigorii Tcaci cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5500 lei și cheltuielile de efectuare a expertizei judiciare în sumă de 805 lei.

S-a încasat de la Grigorii Tcaci în beneficiul Statului taxa de stat în mărime de 1654,41 lei.

S-a încasat de la Nadejda Tcaci în beneficiul Statului taxa de stat în mărime de 6104,41 lei.

La 25 ianuarie 2021, Nadejda Tcaci a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 12 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen înaintată de Nadejda Tcaci, s-a restituit apelul declarat de Nadejda Tcaci împotriva hotărârii din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal.

La 22 decembrie 2021, Cristin Chiriac, acționând în numele și interesele Nadejdei Tcaci, a declarat recurs împotriva încheierii din 12 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând să fie admis recursul, casată încheierea și restituită spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În motivarea recursului, avocatul recurentului a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că este ilegală și pasibilă de a fi casată.

Avocatul Cristin Chiriac a susținut că termenul de apel a fost omis din motive întemeiate, or, apelanta nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Nadejda Tcaci a fost bolnavă, fiind în imposibilitate de a se vedea cu reprezentantul său pentru a-și expune poziția cu privire la poziția de atac a hotărârii.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că copia încheierii contestate a fost expediată participanților la proces la 10 decembrie 2021, iar recursul a fost depus la 22 decembrie 2021, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este neîntemeiat și urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

La caz, din actele dosarului se constată că dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 14 decembrie 2020. (vol. I, f.d.44-45)

La 25 ianuarie 2021, Nadejda Tcaci a declarat apel, solicitând repunerea acestuia în termen, admiterea cererii de apel și modificarea hotărârii. (vol. I, f.d.57-61)

Examinând chestiunea privind acceptarea spre examinare a cererii de apel, prin încheierea din 12 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit apelul declarat de Nadejda Tcaci împotriva hotărârii din 14 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, pe motiv că a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de apel și-a fundamentat soluția în baza prevederilor art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, concluzionând că apelanta a avut posibilitatea de a contesta hotărârea în termen, având în vedere că atât Nadejda Tcaci cât și reprezentantul acesteia, avocatul Ludmila Dațco, au fost prezente la examinarea cauzei în fond și au cunoscut despre faptul că deliberarea și pronunțarea dispozitivului hotărârii a fost amânată pentru data de 14 decembrie 2020.

Instanța de apel a reținut că motivul omiterii termenului invocat de apelantă, nu poate fi considerat unul întemeiat, or, ultima avea timp suficient pentru depunerea cererii de apel până la expirarea termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Astfel, a conchis că apelanta nu a adus nici un argument concludent care să confirme imposibilitatea declarării apelului în termen.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea recurată legală și întemeiată din următoarele considerente.

Conform art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Colegiul reține că, termenul declarării apelului se calculează nu de la momentul comunicării hotărârii, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Aceste prevederi legale sunt aplicabile atât pentru partea care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și pentru partea care a fost absentă.

Deci, în speță, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 15 decembrie 2020, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe, și a expirat la 13 ianuarie 2021, ultima zi pentru depunerea cererii de apel, potrivit art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

În corespundere cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul

căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului or momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege or stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.)

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Instanța de recurs notează că, deși dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat în lipsa părâtei și reprezentantului acesteia, faptul dat nu influențează depunerea apelului în termenul prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, prin dispozițiile articolului menționat legiuitorul nu condiționează termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului de data recepționării copiei dispozitivului hotărârii sau a hotărârii motivate, dar de data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Apelanta Nadejda Tcaci a avut posibilitatea de a contesta hotărârea din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în termen, până la 13 ianuarie 2021, având în vedere că a cunoscut despre data pronunțării hotărârii, însă a depus cererea de apel abia la 25 ianuarie 2021.

Cât privesc argumentele cererii de recurs, Colegiul le consideră neîntemeiate și care urmează a fi respinse. Or, cele menționate mai sus confirmă faptul apelanta a cunoscut despre adoptarea hotărârii în interiorul termenului de atac, astfel că acesta trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența națională și CtEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin efectuarea în termen legal a tuturor acțiunilor procedurale, inclusiv și prin depunerea în termenul legal a cererii de apel.

În această privință, instanța de apel a explicat cu suficientă putere de convingere că pe durata întregului proces, părțile sunt obligate să se intereseze despre dosarul aflat în examinare și să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu bună-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze despre dosarul care se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că apelanta a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale și contrar prevederilor legale, nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Articolele 113 alin. (1) și 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă coroborate expres prevăd că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Sanțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Astfel, Colegiul trage concluzia că, cererea de repunere în termen a apelului este nejustificată și corect a fost respinsă de către instanța de apel.

Luând în considerare cele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază recursul declarat de avocatul Cristin Chiriac în numele și interesele Nadejdei Tcaci ca fiind neîntemeiat și care necesită a fi respins, cu menținerea încheierii din 12 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Cristin Chiriac în numele și interesele Nadejdei Tcaci.

Se menține încheierea din 12 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Grigorii Tcaci împotriva Nadejdei Tcaci cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh